X kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

Komisja Łączności z Polakami za Granicą

■ **PODKOMISJI STAŁEJ DO SPRAW PROMOCJI POLSKIEJ KULTURY ZA GRANICĄ (NR 3)**

z dnia 12 czerwca 2024 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisja Łączności z Polakami za Granicą

– podkomisji stałej do spraw promocji polskiej kultury za granicą (nr 3)

12 czerwca 2024 r.

Podkomisja stała do spraw promocji polskiej kultury za granicą, obradująca pod przewodnictwem poseł **Barbary Okuły (Polska2050-TD)**, przewodniczącej podkomisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– dyskusja na temat wspierania polskich i polonijnych artystów oraz twórców za granicą.

W posiedzeniu udział wzięli: **Roland Chojnacki** dyrektor Departamentu Dyplomacji Publicznej i Kulturalnej Ministerstwa Spraw Zagranicznych, **Agnieszka Wielowieyska** zastępca dyrektora Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą Ministerstwa Spraw Zagranicznych, **Barbara Krzeska** kierownik Wydziału Programowania i Relacji Instytutu Adama Mickiewicza oraz **Maciej Nadzikiewicz** członek zarządu Wikimedia Europe.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Leszek Jasiński** oraz **Adrian Maćkiewicz** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Barbara Okuła (Polska2050-TD):

Dzień dobry państwu. Otwieram posiedzenie podkomisji stałej do spraw promocji polskiej kultury za granicą. Witam państwa posłów i zaproszonych gości. Mamy tutaj pana Rolanda Chojnackiego dyrektora Departamentu Dyplomacji Publicznej i Kulturalnej MSZ, panią Agnieszkę Wielowieyską zastępcę dyrektora Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za granicą MSZ, panią Barbarę Krzeską kierownika Wydziału Programowania i Relacji Instytutu Adama Mickiewicza. Mamy jeszcze gościa, który zgłosił się ze Stowarzyszenia Wikimedia Polska pana Macieja Nadzikiewicza.

Stwierdzam kworum.

W porządku dziennym nasze dzisiejsze posiedzenie obejmuje dyskusję na temat wspierania polskich i polonijnych artystów oraz twórców za granicą. Przechodzimy do realizacji porządku obrad.

Otwieram dyskusję. Może najpierw zaczniemy od MSZ, co pani może powiedzieć na ten temat.

Zastępca dyrektora Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą Ministerstwa Spraw Zagranicznych Agnieszka Wielowieyska:

Dziękuję bardzo. Pozwolę sobie skupić się na aspekcie polonijnym, jeżeli pani przewodnicząca pozwoli. Mianowicie śladem tego co dyskutowaliśmy na ostatnim posiedzeniu, to chciałabym wskazać, jakie są ścieżki takie formalne, jeśli chodzi o współpracę z artystami polonijnymi, jeśli chodzi o nasze ujęcie. Przede wszystkim nasze placówki, czy to będą ambasady, konsulaty, czy instytuty polskie, o których pan dyrektor pewnie będzie mówił, współpracują z polonijnymi artystami. Przy czym założenie jest takie, że placówki wspierają bezpośrednio nie tylko poszczególnych artystów, bo oczywiście to też ma miejsce, ale przede wszystkim finansują przedsięwzięcia polonijne – tak to się nazywa w naszej terminologii – do których ci artyści są zapraszani. Czyli jakby nie ma takiego przyjętego rozwiązania, że placówka bezpośrednio finansuje artystę. Natomiast finansuje przedsięwzięcie typu Święto Niepodległości, czy piknik w związku

z Dniem Dziecka, czy inne przedsięwzięcia gdzie artyści są proszeni o udział i wtedy placówka to finansuje.

Przy czym jeżeli chcielibyśmy rozmawiać o finansowaniu w większym zakresie, bo to nie są duże przedsięwzięcia, to mogą być małe, średnie, natomiast większe przedsięwzięcia mogą być realizowane, tak jak na naszym spotkaniu ostatnio mówiliśmy, w drodze dotacji, ale to wymaga, aby dany projekt był rozpatrzony przez komisję konkursową. Takie dotacje dotychczas były robione przez KPRM, ale w związku ze zmianą ustawy o działach, od 1 lipca dotacje na działalność polonijną będą realizowane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Część programów dotacyjnych jest w tej chwili już realizowana, bo została zapoczątkowana jeszcze w KPRM i w zależności od tego, jak one przebiegną, będziemy wiedzieli na przyszłe półrocze czy dodatkowe jakieś konkursy będą, czy nie. Tak czy owak MSZ będzie adresatem, jeśli chodzi właśnie o tego typu projekty, w których artyści również mogliby brać pod uwagę udział. Przy czym tutaj nie występowaliby jako jednostki, tylko musieliby jako instytucja. W związku z tym we współpracy z jakąś instytucją polonijną musieliby ewentualnie występować o środki na jakieś przedsięwzięcie, które w tym konkursie dotacyjnym mogłoby wziąć udział. Wtedy jest szansa na większe pieniądze, więc o tyle to jest istotne. Poza tym właściwie to co najważniejsze, to niezależnie od środków finansowych liczy się też wsparcie merytoryczne. Tutaj mogę zadeklarować po różnych rozmowach z szefami placówek, ambasadorami czy konsulami generalnymi, że naprawdę nasi dyplomaci mocno się angażują w tego typu wsparcia. Wydaje mi się, że środowiska polonijne mają tego świadomość i to dostrzegają.

Może na razie bym poprzestała na tym i ewentualnie jak później będziemy mogli jeszcze dyskutować na temat jakiś szczególnych rozwiązań, to ewentualnie powrócę do spraw.

Dyrektor Departamentu Dyplomacji Publicznej i Kulturalnej Ministerstwa Spraw Zagranicznych Roland Chojnacki:

Jeśli można, to w uzupełnieniu do tego co powiedziała pani dyrektor, Departament Dyplomacji Publicznej i Kulturalnej, którym mam przyjemność i honor kierować, nie ma osobnej ścieżki finansowania artystów polonijnych, niemniej mamy narzędzia do wspomagania artystów polskich. Jest to bardzo podobny mechanizm, to znaczy działamy albo przez polskie placówki zagraniczne, mamy 26 wyspecjalizowanych instytutów polskich, które właśnie specjalizują się w promocji kultury polskiej za granicą i mamy konkursy dotacyjne. Przy czym podkreślam, ale myślę, że o tym była mowa już podczas poprzedniego spotkania podkomisji, że rozróżniamy te ścieżki finansowania w zależności od tego co jest naszym celem.

Oczywiście bardzo często są to tematy, które na siebie nachodzą, w związku z tym placówki wspomagają zarówno artystów polskich występujących na festiwalach międzynarodowych w danym kraju, co nie oznacza oczywiście, że nie może to być artysta polonijny. Jednak w naszym przypadku zdarza się to rzadziej aniżeli w przypadku konkursu dotacyjnego Departamentu Współpracy z Polakami i Polonią za Granicą. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Barbara Okuła (Polska2050-TD):

Dziękuję. Z instytutu?

Kierownik Wydziału Programowania i Relacji Instytutu Adama Mickiewicza Barbara Krzeska:

Tak. Dzień dobry, bardzo mi miło. Jeśli chodzi o Instytut Adama Mickiewicza, podlegamy pod Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Nie posiadamy biur za granicą, operujemy z Warszawy, promując kulturę polską na świecie. Model naszej współpracy przede wszystkim opiera się na współpracy z partnerami lokalnymi, czyli z lokalnymi galeriami, festiwalami teatralnymi, festiwalami filmowymi, wydarzeniami bardzo często cyklicznymi w stylu biennale, triennale. Jesteśmy również w ścisłej współpracy z instytutami polskimi i tutaj ta współpraca na przestrzeni ostatnich lat rzeczywiście bardzo się rozwija. Są też plany zacieśnienia tej współpracy, realizując między innymi projekty w galeriach instytutów polskich, ale też po prostu współpracując bezpośrednio przy realizacji poszczególnych projektów. W swojej działalności zajmujemy się przede wszystkim prezentowaniem bardzo szeroko rozumianej kultury polskiej i tutaj rozróżniamy

artystów polonijnych, artystów polskich. Traktujemy wszystkich artystów jako kulturę polską. Natomiast to co powiedziałam na początku, czyli kwestia współpracy z partnerami lokalnymi i też pewnej selekcji czy współpracy na etapie opracowywania merytorycznego projektów odbywa się zawsze w dialogu. W dialogu z partnerem lokalnym, w dialogu z placówką, tak żebyśmy jak najlepiej mogli prezentować kulturę za granicą.

W tej chwili Instytut nie jest operatorem żadnego programu dotacyjnego na stałe. W ubiegłych latach, znaczy na przestrzeni lat byliśmy, natomiast w tej chwili to nie ma miejsca. Aczkolwiek też należy zaznaczyć, że Instytut jest w procesie transformacji. Zgodnie z decyzją ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego ze stycznia tego roku z dniem 1 maja zostaliśmy połączeni z byłym Biurem „Niepodległa", co powoduje, że w tej chwili jakby ten proces połączenia formalny nastąpił, natomiast kwestie merytoryczne i też właśnie pewnych modyfikacji, pewnie także w zakresie programów dotacyjnych czy grantowych będą zachodziły, ale to zwyczajnie wymaga czasu.

Programem, który prowadzimy na stałe od wielu lat jest program „Kultura polska na świecie", który jest wsparciem dla indywidualnych artystów. Co jest bardzo ważne, że do tego programu prowadzony jest nabór wniosków w cyklu miesięcznym. Komisja się spotyka raz w miesiącu i to jest dla indywidualnych artystów. To znaczy, że artysta zaproszony do udziału w wystawie czy do występów może aplikować o koszty, o pokrycie kosztów podróży bądź zakwaterowania. Nie są tam opłacane ani honoraria, ani diety, ale wiemy też, patrząc na zainteresowanie programem, że to wsparcie, które jest oferowane w ramach kosztów kwalifikowalnych jest absolutnie atrakcyjne i cieszy się bardzo dużą popularnością. Ten budżet został zwiększony w zeszłym roku, w tej chwili na rok wynosi on 1 mln 700 i rzeczywiście dzięki temu, że jest to stały tryb naboru, czyli raz w miesiącu się spotyka komisja, można w ciągu roku rzeczywiście też wspierać artystów. Może tyle na początek.

Dyrektor Departamentu Dyplomacji Publicznej i Kulturalnej MSZ Roland Chojnacki:

Może dwa słowa w uzupełnieniu. Absolutnie potwierdzam to, że Instytut Adama Mickiewicza działa komplementarnie w stosunku do instytutów polskich, a instytuty polskie w stosunku do Instytutu Adama Mickiewicza. Główną naszą filozofią, mówię teraz o instytutach polskich jest to, aby wprowadzić elementy kultury polskiej, polskich artystów w tkankę lokalną. Znaczy, żeby doprowadzić do takiej sytuacji, aby miejscowe instytucje odpowiedzialne za organizację życia kulturalnego w danym kraju były zainteresowane polską ofertą kulturalną. Czyli nie chodzi nam o wydarzenia pojedyncze, tak zwane one-off, tylko chodzi o to, aby na przykład festiwal w Edynburgu był na stałe zainteresowany polską obecnością.

Nieskromnie powiem, że przez te lata współpracy chyba było sporo sukcesów, jeśli chodzi o realizację tego głównego naszego celu. Mówię to jako osoba, która doskonale pamięta jak wyglądała polska strona kulturalna na przykład w Londynie w latach 90, a jak wygląda w Wielkiej Brytanii polska obecność dzisiaj. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Barbara Okuła (Polska2050-TD):

Ewentualnie teraz poproszę o pytania posłów, gdyby ktoś miał do państwa. Nie ma pytań?

Poseł Adam Luboński (Polska2050-TD):

Chciałem zapytać, czy ministerstwa kultury i spraw zagranicznych współpracują z jakąkolwiek fundacją czy instytucją w Holandii w celu organizacji na przykład teatralnych spektakli na terenie Holandii oczywiście polskiej społeczności. Czy mamy taką komórkę w Holandii, żebyśmy się z kimś po prostu… Czy po prostu z kimś tam współpracujemy w tym temacie, jeżeli chodzi o samą Holandię?

Kierownik Wydziału Programowania i Relacji IAM Barbara Krzeska:

Według mojej informacji, znaczy my, jako Instytut Adama Mickiewicza na pewno nie. Nie mamy żadnej konkretnej komórki w Holandii czy instytucji, fundacji, z którą byśmy współpracowali w tym zakresie. Nie. Jeśli chodzi o ministerstwo, nie potrafię na to pytanie odpowiedzieć, znaczy o samo Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Jeśli chodzi o Instytut Adama Mickiewicza nie mamy rozwiniętej takiej współpracy.

Zastępca dyrektora Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą MSZ Agnieszka Wielowieyska:

Jeśli chodzi o współpracę z instytucjami w Holandii na pewno są. W tej chwili nie jestem w stanie wymienić z nazwy, ale nasze placówki współpracują ze wszystkimi stowarzyszeniami i fundacjami polonijnymi, które są chętne do współpracy. W różnych krajach to różnie wygląda. Czasami to jest tak, że te instytucje się zrzeszają w większe jakieś instytucje i wtedy oczywiście ta współpraca wygląda troszkę inaczej. Są też kraje, gdzie jest bezpośrednia współpraca, szczególnie tam gdzie jest to rozproszone, nie ma takich jednych skupisk polonijnych. Jeżeli jest zainteresowanie, jak to akurat wygląda w Holandii, to oczywiście mogę sprawdzić i prześlę informację mailem.

Dyrektor Departamentu Dyplomacji Publicznej i Kulturalnej MSZ Roland Chojnacki:

Może tylko dodam, że co prawda w Holandii nie mamy instytutu polskiego, natomiast mamy oczywiście ambasadę polską, która podobnie jak każda polska placówka dyplomatyczna ma osobny budżet z zakresu dyplomacji publicznej i kulturalnej, więc również polska ambasada w Holandii ma osobny budżet na promocję kultury polskiej. Natomiast nie odpowiem teraz panu na to pytanie jakoś bardziej szczegółowo, dlatego że w skali całego świata mówimy dosłownie o tysiącach różnych partnerów i z paroma wyjątkami, tak jak powiedziałem, praktycznie wszystkie polskie placówki mają mniejszy lub większy budżet z zakresu dyplomacji publicznej i kulturalnej.

Przewodnicząca poseł Barbara Okuła (Polska2050-TD):

Tak, to jeszcze mam takie pytanie. Czy istnieją formy wsparcia, takie jak szkolenia czy konsultacje, które mogą pomóc firmom w pozyskiwaniu funduszy na organizację wydarzeń kulturalnych? Mam takie pytanie właśnie od firmy, która organizuje festiwale, jakieś koncerty, chce promować polską kulturę, ale często właśnie mówią, że nie mają informacji, nie wiedzą jak dotrzeć, a więc mają takie problemy z tym, że chcą pozyskać, ale nie wiedzą w jaki sposób i skąd mogą.

Kierownik Wydziału Programowania i Relacji IAM Barbara Krzeska:

Instytut w momencie kiedy prowadził programy dotacyjne, był operatorem programów dotacyjnych ministra organizował spotkania konsultacyjne. Natomiast, tak jak powiedziałam, w tej chwili nie jesteśmy operatorem, więc jako takiego mechanizmu nie ma.

Jeśli chodzi tylko o artystów indywidualnych, to tak jak mówiłam, dla odmiany są tam regularne konsultacje do programu „Kultura polska na świecie", bo one się odbywają, wszystkie informacje są na stronie internetowej, więc w tym zakresie można… Ponieważ też zdarza się często, że jest instytucja, firma, która chce kogoś zaprosić i też może pokierować taką osobę właśnie do programu „Kultura polska na świecie". Wiem, że takie rzeczy też mają miejsce.

Przewodnicząca poseł Barbara Okuła (Polska2050-TD):

Jeszcze chciałam zapytać, czy istnieją jakieś konkretne inicjatywy mające na celu zachęcanie dzieci polskich emigrantów do zachowania i pielęgnowania polskich korzeni poprzez udział w polskich wydarzeniach kulturalnych? Czy w ogóle myślimy, jako ministerstwo czy Instytut, żeby stworzyć jakieś programy, które by zachęcały do tego, żeby dzieci chciały tę kulturę naszą… Ponieważ też są takie sygnały, że te dzieci powoli, powoli już przechodzą na przykład w tę kulturę, w której żyją i nie zachowują tych polskich korzeni. Czy my, jako tutaj ministerstwo czy Instytut, mamy pomysły na to?

Zastępca dyrektora Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą MSZ Agnieszka Wielowieyska:

Jest to jeden z głównych celów działań naszych placówek w relacjach ze środowiskami polonijnymi – właśnie na podtrzymanie tradycji kultury polskiej i znajomości języka polskiego. Muszę powiedzieć, że w ostatnich latach to się jednak bardzo rozwinęło, bo placówki już w tej chwili nie są zdane same na siebie, że są instytucje wyspecjalizowane, jest ORPEG, jest Instytut im. Maksymiliana Marii Kolbego, który zajmuje się właśnie edukacją. Jest cała sieć szkół polonijnych wspieranych przez placówki i w ramach tych programów, w ramach programów nauczania w tych szkołach oczywiście te elementy kultury jak najbardziej się znajdują.

Zresztą patrząc na program działalności naszych placówek widać wyraźnie jaki jest kładziony nacisk właśnie na włączanie dzieci. Znaczy to jest bardzo ważny element i nie tylko poprzez takie programowe nauczanie w szkołach, ale przez organizowanie warsztatów. Bardzo często jest to stosowane przez nasze placówki, że są zapraszane osoby bądź ze środowiska polonijnego, bądź czasami z Polski właśnie na przeprowadzenie warsztatów dla dorosłych, ale dla dzieci też właśnie z zakresu bardzo różnych dziedzin kulturalnych, od tradycyjnych wycinanek i sztuki ludowej przez literaturę, która jest bardzo tutaj ważnym elementem, do takich elementów sztuki współczesnej. Jest to coś co chcielibyśmy uwzględnić w większym stopniu na przyszłość w planach naszych placówek. To znaczy, żeby nie ograniczać właśnie tylko i wyłącznie do tego wymiaru ludowego czy tradycyjnego literackiego, tylko żeby wyjść troszkę poza ten kanon dotychczasowy i może w większym stopniu sięgać po współczesnych autorów czy współczesną sztukę.

Niektóre rzeczy oczywiście dzieją się z inicjatywy środowisk polonijnych. Przykładowo, w Argentynie w tej chwili otwierana jest biblioteka im. Szymborskiej, gdzie są gromadzone zbiory właśnie z takim bardziej naciskiem na literaturę współczesną. Właśnie to jest zadanie dla placówek, żeby też inspirować takie podejście. Będzie to pewien nowy element w strategii, która jest przygotowywana w tej chwili przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Taki dokument, który będzie określał właśnie te główne nasze kierunki i założenia, mamy nadzieję, że do końca roku tego będzie przyjęty. Dziękuję bardzo.

Dyrektor Departamentu Dyplomacji Publicznej i Kulturalnej MSZ Roland Chojnacki:

Poza wyspecjalizowanymi jednostkami, takimi jak ORPEG, również instytuty polskie nadzorowane przez mój departament często włączają się w różne wydarzenia promujące polskość wśród dzieci. Pamiętam, jeśli mogę się odwołać do naszych wspólnych działań – patrzę tutaj na panią dyrektor z Instytutu Adama Mickiewicza – co prawda to już było jakiś czas temu, ale podczas roku polskiego w Wielkiej Brytanii mieliśmy bardzo dobry przykład takiej aktywności. Mianowicie współpracowaliśmy z lokalnym londyńskim radiem, gdzie poprzez aplikację dzieci angielskie mogły uczyć się języka polskiego od dzieci polskich. Było to Radio Kids, tak ten projekt się nazywał. Był to taki element jakby łączący dzieci polskie, które mieszkają w Londynie z Anglikami. Może to nie jest najbardziej profesjonalne, co teraz powiem, ale ku naszemu zaskoczeniu, ten program był bardzo popularny.

Zastępca dyrektora Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą MSZ Agnieszka Wielowieyska:

Jeśli mogę jeszcze uzupełnić, bardzo ważnym elementem są też kolonie organizowane dla dzieci polskich. Zarówno kolonie organizowane w kraju urzędowania naszego przedstawiciela dyplomatycznego, jak i w Polsce. Są one bardzo istotnym elementem, bo dzieci w środowisku innych dzieci mówiących po polsku oczywiście najlepiej się uczą i tam jest też właśnie okazja, żeby organizować dodatkowo jakieś przedsięwzięcia, które by ten element kulturalny też wzmacniały.

Przewodnicząca poseł Barbara Okuła (Polska2050-TD):

Tak i społeczny dodatkowo, bo dzieci też będą z innymi Polakami, to też myślę, że to jest fajny pomysł.

Kierownik Wydziału Programowania i Relacji IAM Barbara Krzeska:

Jeszcze może, jeżeli mogę, w kwestii uzupełnienia, dzieci i projektów poniekąd edukacyjnych. Instytut Adama Mickiewicza od wielu lat rozwija promocję polskiej ilustracji dziecięcej. Wydaliśmy publikację poświęconą historii polskiej ilustracji dziecięcej od 1918 r. po współczesność. Rzeczywiście ta publikacja jest wydana po angielsku w międzynarodowej dystrybucji i to jest tak naprawdę jakby podróż przez historię ilustracji, ale też tym samym historię literatury dziecięcej w ogóle dla dzieci i także dzieci polonijnych. Wokół tej publikacji również zrealizowane zostały wystawy, we Frankfurcie, w zeszłym roku na Tajwanie w związku z udziałem Polski w targach książki, były to wystawy w różnych bibliotekach. W 2022 i 2023 r. zrealizowaliśmy wystawę poświęconą historii ilustracji dziecięcej, gdzie prezentowane były oryginały, co jest bardzo ważne jednak też kwestii ilustracji, że to nie są tylko wydruki, tylko że są to oryginalne prace. Była ona

prezentowana w dwóch miejscach w Republice Korei. Patrząc w przyszłość, ilustracja dziecięca jest bardzo ważnym punktem w planowanym przez instytut programie zagranicznym polskiej prezydencji na pierwszą połowę 2025 r. żeby te projekty właśnie związane z ilustracją dziecięcą promować i też rozwijać to.

Dyrektor Departamentu Dyplomacji Publicznej i Kulturalnej MSZ Roland Chojnacki:
Cieszę się, że pani dyrektor o tym wspomniała, dlatego że rzeczywiście ilustracja dziecięca to jest mocny punkt, jeśli chodzi o promocję współczesnej kultury polskiej. Rzeczywiście Instytut Adama Mickiewicza pokazuje ilustrację dziecięcą na wielu dużych festiwalach czy festiwalach książek. Może w dopełnieniu powiem, jak to wyglądało w przeszłości, kiedy na przykład podobna inicjatywa była w jednej czy drugiej stolicy Europy Zachodniej zorganizowana przez Instytut Adama Mickiewicza, to wtedy instytuty polskie na przykład na kanwie tej wystawy organizowały warsztaty dla dzieci na miejscu, zarówno dla dzieci polonijnych, jak i dzieci miejscowych. Czyli znowu ten aspekt jakby łączący. Dziękuję.

Kierownik Wydziału Programowania i Relacji IAM Barbara Krzeska:
Jeszcze uzupełniając, pan dyrektor poruszył kwestię warsztatów. Tak, Instytut też przy okazji obchodów 100-lecia niepodległości zrealizował wystawę „Elementarz polskiego designu”, która była w bardzo wielu miejscach pokazywana właśnie w siedzibach instytutów polskich i tam też były warsztaty skierowane do najmłodszych, łączące dzieci polonijne i dzieci zagraniczne, więc to było jakby bardzo takie integrujące społeczeństwo.

Przewodnicząca poseł Barbara Okuła (Polska2050-TD):
Jeszcze jedno pytanie, bo mam takie zapytanie od firmy, która prowadzi impresariat za granicą i właśnie mówi, że ma problem w ogóle z transportem i organizowaniem takich przywozów artystów polskich do siebie tam za granicę. Czy są jakieś programy, z których mogą takie firmy korzystać, w momencie kiedy chcą na przykład zorganizować taką imprezę, spektakl, festiwal, czy jakiś koncert, żeby zdobyć środki na dofinansowanie w tym celu? Myślę, że tam firmy nie do końca wiedzą, jak mogą to pozyskiwać. Mam takie informacje, że trudno im teraz w ogóle to organizować, bo to jest na zasadzie cegiełek. To nie jest tak, że biorą za to pieniądze, tylko chcą po prostu pokazywać to dzieciom czy dorosłym nawet, ale że mają właśnie problemy z finansowaniem tego. Do jakich instytucji, bo potrzebują takiej podpowiedzi, mogą się te mniejsze takie…

Poseł Adam Luboński (Polska2050-TD):
Czy może są takie programy dofinansowania dla tych firm, które chcą promować?

Przewodnicząca poseł Barbara Okuła (Polska2050-TD):
Tak. Czy są takie w ogóle, żeby na przykład sprowadzić różnych artystów naszych polskich tam za granicę?

Poseł Adam Luboński (Polska2050-TD):
Czy mają możliwości pozyskania środków?

Kierownik Wydziału Programowania i Relacji IAM Barbara Krzeska:
Znaczy zagraniczne firmy, impresariaty, wydaje mi się, że nie ma żadnego takiego programu, gdzie mogliby aplikować. Tak jak powiedzieliśmy, nasze działania sprowadzają się także do udziału w programowaniu danego wydarzenia i też chodzi o to, żeby kultura polska wchodziła jak najbardziej w program poszczególnych instytucji. Natomiast jeżeli jest to komercyjna firma, to tutaj takiego dofinansowania z naszej strony nie ma. Sam udział, jeżeli komercyjna firma realizuje jakieś wydarzenie, festiwal i zaprasza polskiego artystę, to ten artysta może aplikować do programu „Kultura polska na świecie”. Natomiast, żeby komercyjna firma mogła do nas aplikować, to wydaje mi się, że u nas i w ministerstwie kultury też nie.

Dyrektor Departamentu Dyplomacji Publicznej i Kulturalnej MSZ Roland Chojnacki:
Podobnie jest w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, dlatego że wszystkie konkursy dotacyjne są organizowane na podstawie przepisów ustawy o działalności pożytku

publicznego i o wolontariacie. Raczej trend jest odwrotny, to my staramy się pozyskiwać środki od firm prywatnych, aby również sponsorowały obecność polskiej kultury.

Zastępca dyrektora Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą MSZ Agnieszka Wielowieyska:

W przypadku konkursów dotacyjnych ukierunkowanych na środowiska polonijne, to podobnie jak tutaj pan dyrektor wspomniał, że to jest w oparciu o ustawę o wolontariacie, też partnerem dla instytucji państwowych są stowarzyszenia i fundacje polskie. Założenie jest takie, że partner polonijny musi mieć partnera polskiego. Oni, że tak powiem, dochodzą tutaj do porozumienia i partnerem do podpisywania umowy dotacyjnej jest podmiot polski. Czyli to jest taki trójkąt, powiedziałabym, w tym wypadku. Znaczy, to co mi przychodzi do głowy, w zależności od tego oczywiście jakie to jest przedsięwzięcie, to zawsze dla osób czy instytucji pierwszą taką instytucją do kontaktu jest nasza placówka, która powinna taką informację czy są jakieś możliwości dostarczyć. Znaczy, czy to wystąpienie z wnioskiem w ramach tego konkursu dotacyjnego, czy właśnie poprzez aplikowanie konkretnego artysty do programu, są różne możliwości jakby łączenia sił, powiedziałabym, żeby taki projekt, który jest wartościowy, doszedł do skutku.

Przewodnicząca poseł Barbara Okuła (Polska2050-TD):

Dobrze. Mniej więcej o to chodziło, bo to są jakby impresariaty, to są Polacy, którzy chcą naszą kulturę tam przemycać i organizują takie imprezy. Takie są zapytania i to nie są firmy zagraniczne.

Zastępca dyrektora Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą MSZ Agnieszka Wielowieyska:

Jeżeli to jest polonijna instytucja, powinna startować w ramach konkursów dotacyjnych, tam jest naprawdę dużo pieniędzy do wzięcia. Konkursy dotacyjne do tej pory KPRM robił, a teraz będzie robił MSZ. Tam są naprawdę spore środki, więc jeżeli to jest odpowiednio zaplanowane i właśnie z partnerem polskim, bo oni są środowiskiem polonijnym, ale są podmiotami zagranicznymi, tak jak pani dyrektor powiedziała. Jest to jednak firma zagraniczna, w związku z tym ona musi mieć partnera polskiego, żeby móc z takim projektem wystąpić do konkursu dotacyjnego.

Przewodnicząca poseł Barbara Okuła (Polska2050-TD):

Dobrze. Tutaj właśnie większość problemów to jest taka, że może są fundusze, ale nie wiadomo jak z nich skorzystać, jak po nie sięgnąć. Czyli tutaj właśnie najczęściej z takimi problemami się borykamy, że o to nas pytają.

Zastępca dyrektora Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą MSZ Agnieszka Wielowieyska:

Wiem, jak często jest to źle odbierane, że jest konkurs, że trzeba składać jakieś wnioski, że jest dużo papierologii. Proszę państwa, to są pieniądze publiczne, tu musi być pełna transparencja. To nie jest tak, że ktoś sobie po uważaniu będzie dawał. Jest to normalna procedura, gdzie są terminy, gdzie są komisje, które oceniają te projekty, więc zawsze staramy się, żeby była pełna transparentność i będziemy się starali również po 1 lipca.

Przewodnicząca poseł Barbara Okuła (Polska2050-TD):

Tak powinno być, ale z drugiej strony też dobrze by takie informacje przekazywać, żeby też te firmy wiedziały, jak korzystać z tych przepisów.

Zastępca dyrektora Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą MSZ Agnieszka Wielowieyska:

Na pewno jest ważne to co pani dyrektor mówiła, że jeżeli się jest gestorem jeśli chodzi o jakieś środki, żeby robić takie przygotowawcze spotkania. Znaczy w MSZ też coś takiego było robione. Zakładam, że w przyszłości też przy tych środkach polonijnych to powinno być, żeby te podmioty, które mają aplikować, miały możliwość spotkania się i przedyskutowania w jaki sposób te środki będą przydzielane. Właściwie przy ogłaszaniu tego typu konkursu, tego typu spotkanie i informacja, która byłaby szeroko dostępna na pewno będzie przygotowywana.

Dyrektor Departamentu Dyplomacji Publicznej i Kulturalnej MSZ Roland Chojnacki:

Tak, chcę potwierdzić, że praktycznie zawsze albo prawie zawsze są spotkania organizowane przed ogłoszeniem albo przed deadline'em na składanie ofert, jeśli chodzi o poszczególne konkursy dotacyjne. Dotyczy to nie tylko naszych departamentów, ale też DWR na przykład, który odpowiada za współpracę rozwojową.

Przewodnicząca poseł Barbara Okuła (Polska2050-TD):

Pan, tak? Proszę.

Członek zarządu Wikimedia Europe Maciej Nadzikiewicz:

Dzień dobry. Nazywam się Maciej Nadzikiewicz. Witam. Jestem administratorem Wikipedii, oficjalnie jestem członkiem zarządu organizacji Wikimedia Europe. Aczkolwiek tutaj jestem bardziej w mojej roli wolontariatu, tak jak powiedziałem, wspólnoty tworzącej największy cyfrowy zbiór danych, zbiór edukacyjny w internecie. O Wikipedii, zakładam, że każdy tutaj słyszał, a jak nie, to bardzo polecam.

Wspomniała pani właśnie o tym, że muszą być polskie organizacje, stowarzyszenia, które również w tym działają. Szkoda, że nie ma ich tutaj więcej dzisiaj, ponieważ wiem, że jest wiele organizacji, które robią też świetną robotę po prostu promując polską kulturę i polskich artystów za granicą. Chciałem zadać pytanie, bo słyszymy o bardzo ciekawych działaniach, programach, które głównie są odpowiedzialne za promowanie tej kultury na żywo, jeśli rozumiem, czyli festiwale, impresonaria, wystawy. Bardzo fajne pokazanie polskiej kultury po prostu na żywo, można podejść, zobaczyć.

Chciałem zadać pytanie, w jaki sposób są obecnie wspierani lub mogą być wspierani polscy artyści oraz organizacje pomagające tym artystom bezpośrednio, czy pośrednio w internecie? Mówimy tutaj o kulturze cyfrowej, o kulturze po prostu w sposób niefizyczny, tylko w sposób cyfrowy, w sposób internetowy.

Dyrektor Departamentu Dyplomacji Publicznej i Kulturalnej MSZ Roland Chojnacki:

Może pana zaskoczę, ale dokładnie w taki sam sposób, to znaczy konkursy dotacyjne są również otwarte dla państwa. W ubiegłym tygodniu ogłosiliśmy konkurs „Dyplomacja publiczna 2024–2025 – wymiar europejski i przeciwdziałanie dezinformacji". Jak państwo wiecie, w MSZ powstaje nowa komórka. Mam nadzieję, że ukształtuje się formalnie już w przyszłym miesiącu. Prosiłbym pana o zapoznanie się z tym konkursem i może moglibyśmy wymienić się jakimiś adresami, tak że chętnie pana pokieruje.

Członek zarządu Wikimedia Europe Maciej Nadzikiewicz:

Z chęcią.

Dyrektor Departamentu Dyplomacji Publicznej i Kulturalnej MSZ Roland Chojnacki:

Bardzo nam zależy na projektach cyfrowych i myślę, że akurat Wikipedia świetnie się wpisuje w nasze cele.

Tylko powiem, że w wielu miejscach na świecie, kiedy kierowałem instytutami polskimi, to wspomagaliśmy Wikipedię, robiliśmy specjalne konkursy czy programy. Co prawda nie było to w języku angielskim i polskim, tylko w języku lokalnym zazwyczaj, ale chodziło o to, aby hasła związane z Polską i polskością przebiły się do publiczności lokalnej.

Członek zarządu Wikimedia Europe Maciej Nadzikiewicz:

Dziękuję bardzo. Tak jak powiedział pan dyrektor, to Wikipedia jest dostępna w 900 językach. Cieszymy się tym, że docieramy właśnie do wielu miejsc. Tutaj też mogę powiedzieć, że w tym roku stoimy przed unikalną szansą, ponieważ Globalny Kongres Wikipedii odbywa się w tym roku w Katowicach. On co roku odbywa się w innym miejscu, w zeszłym roku był to Singapur, wcześniej Sztokholm, Meksyk, w tym roku jest to w Katowicach. Mam przyjemność przewodniczyć zespołowi organizacyjnemu i właśnie w wakacje, na tydzień pojawi się w Polsce 1000-1500 ekspertów od kultury z różnych krajów – Polaków w tym wszystkim będzie najmniej. Będą to socjologowie, etnografowie, dziennikarze z ponad 120 krajów na świecie. Uważam, że to też jest świetna okazja do promocji polskiej kultury mimo to, że jest to w Polsce, ale są tu ludzie z zagranicy. Wiem też, że nie jesteśmy jedyną organizacją, która organizuje tego typu wydarzenia

dla zagranicznych ekspertów w Polsce. Tak że już mogę tutaj wszystkich państwa zaprosić. Zapraszamy.

Głos z sali:

I mnie?

Członek zarządu Wikimedia Europe Maciej Nadzikiewicz:

Nie mogę się doczekać.

Tak, to właśnie było moje pytanie. Druga część, jak możemy wspierać polską kulturę poprzez prezentowanie jej osób z zagranicy, które są w Polsce?

Kierownik Wydziału Programowania i Relacji IAM Barbara Krzeska:

Chciałam odpowiedzieć na to, ale jeszcze wrócić, przepraszam, do pierwszej części pana pytania. Znaczy podobnie jak MSZ, Instytut Adama Mickiewicza oczywiście też jest otwarty na wszelkiego rodzaju projekty cyfrowe i też prowadzimy wiele projektów cyfrowych mających na celu popularyzację kultury polskiej na świecie. Głównym naszym projektem tego typu jest wydawany portal culture.pl. Culture.pl jest portalem poświęconym w 100% polskiej kulturze, znaczy tam poruszane są tam zarówno różne zjawiska zachodzące współcześnie, ale też kontekst historyczny. Jest sekcja „Twórcy i dzieła" poświęcona sylwetkom polskich artystów, jakby kuratorów, znaczy, to jest bardzo duże kompendium wiedzy. Jak również informujemy tam o wszystkim, o czym wiem co się dzieje w związku z polską kulturą na świecie. Portal jest wydawany przede wszystkim po angielsku i po polsku. Oprócz tego prowadzimy w trochę mniejszym zakresie, ale mimo wszystko po koreańsku, japońsku i w chińskim tradycyjnym. Czyli rzeczywiście to jest bardzo duże i rzetelne kompendium wiedzy na temat kultury polskiej. Jest to też coś, o czym tutaj chętnie porozmawiamy o współpracy, bo też wielokrotnie o niej myśleliśmy i zastanawialiśmy się, więc to na pewno też tak. Dziękuję.

Dyrektor Departamentu Dyplomacji Publicznej i Kulturalnej MSZ Roland Chojnacki:

Chętnie pana zaproszę na spotkanie z moimi koleżankami i kolegami odpowiedzialnymi za ten pion właśnie walki z dezinformacją rosyjską. Myślę, że tutaj jest też możliwość współpracy między nami. Mam nadzieję na krótką rozmowę zaraz po zakończeniu tej oficjalnej części spotkania. Dzięki.

Członek zarządu Wikimedia Europe Maciej Nadzikiewicz:

Oczywiście.

Przewodnicząca poseł Barbara Okuła (Polska2050-TD):

Czy są jeszcze jakieś pytania? Nie widzę, a więc zamykam dyskusję.

Na tym porządek dzienny posiedzenia został wyczerpany. Dziękuję bardzo.